

नमस्कार,

या अंकामध्ये कोरोनाशिवाय तुमच्याशी बोलावे असे मी ठरविले आहे. कोरोना गेला आहे असा त्याचा अर्थ नाही, तर त्याचे अस्तित्व स्वीकारून झाकोळलेले आयुष्य पुन्हा प्रकाशित करावे असे मी तुम्हाला सुचवित आहे. न्यू नॉर्मल हा शब्दप्रयोग आपल्या सगळ्यांनाच परिचित झाला आहे. पण मग ओल्ड नॉर्मल आणि न्यू नॉर्मल असा फरक नेमका कशाच्या आधारावर करायचा? या दोन्हीही बाबी जर नॉर्मलच असतील तर मग त्या दोन्ही वेगवेगळ्या कशासाठी? नॉर्मल ही नॉर्मलच असायला हवी, ती ओल्ड आणि न्यू अशी असू शकत नाही.

न्यू नॉर्मल असे म्हणत असताना काळासोबत झालेले बदल शंभर टक्के स्वीकारणे अगत्याचे आहे. अर्थव्यवस्था, समाज व्यवस्था, आरोग्य व्यवस्था यांमध्ये जी स्थित्यंतरे घडली आहेत आणि घडत आहेत ती समजून उमजून अंगीकृत करणे जेवढ्या लवकर आपल्याला जमेल तेवढ्या लवकर आपल्या सगळ्यांची आयुष्ये नॉर्मल होतील. आधीच नॉर्मल स्थिती तशीच अनंत काळ राहावी हा शुद्ध भावडेपणा आहे. मुळात कोरोना आला असता काय किंवा नसता काय तरीदेखील बदल तर होतच राहिले असते. पण त्या बदलांची गती आपल्याला पटकन जाणवेल एवढी असत नाही. आता मात्र ती जाणवण्याइतपत वाढली आहे. या गतीसोबत शक्य तितक्या लवकर जुळवून घेणे हेच आपल्या हिताचे आहे.

सर्दी, पडसे, ताप या अत्यंत कमी उपद्रवी व नित्याच्या आजारांसोबतच हृदयविकार, किडनी विकार, मधुमेह हे रोग जणूकाही अचानकपणे गायबच झाल्यासारखे वाटताहेत. ते खरच गायब झालेत का? अजिबात नाही. पण ते आपले अस्तित्व ठसठशीतपणे जाणवून देऊ शकत नाहीत अशी त्यांची गत झाली आहे. याचाच अर्थ नॉर्मल अवस्थेत या सर्व आजारांचे महत्त्व अवाजवी वाढले होते असे म्हणायचे का? महत्त्व वाढले होते की वाढवले गेले होते? काही काळानंतर कोरोनाच्या बाबतीतही आपल्याला हेच प्रश्न विचारावे लागतील.

राज्यसेवा परीक्षेतून डी. वाय. एस. पी. या पदी निवड झालेले पृथ्वी अकॅडमीचे विद्यार्थी विपुल विजय पाटील यांची यशोगाथा या अंकात समाविष्ट करण्यात आली आहे. ती तुम्हाला प्रेरणादायी व दिशादर्शक ठरेल. तुमच्या यशासाठी शेर्पा सदैव तुमच्या सोबत आहे.

आपल्या सूचना व अभिप्राय यांचे सदैव स्वागत आहे.

आपला
संपादक

मुख्य संपादक
विश्वनाथ जयसिंग पाटील

संपादक
डॉ. जया विश्वनाथ पाटील

कार्यकारी संपादक
श्रीकांत साताप्पा साठे

उप संपादक
पराग पुरोहित
संदीप राजपूत
अभिजित पाटील

मुखपृष्ठ मांडणी
रसिका सागवेकर

मांडणी
अपूर्वा शिंदे
भाग्यश्री घुणकीकर

मुद्रितशोधन
प्रज्ञा भोसले

अभिप्राय, सूचना व मागणी
संपर्क

‘पृथ्वी पब्लिकेशन’,
१५३६, सदाशिव पेठ, पुणे ३०.

☎: 8390554161

✉: admin@prithvi.net.in

‘यशाची परिक्रमा’ हे मासिक मालक, ‘पृथ्वी पब्लिकेशन’ यांचेकरिता मुद्रक व प्रकाशक विश्वनाथ जयसिंग पाटील यांनी सकाळ मीडिया प्रा.लि.पुणे येथे छापून १५३६, सदाशिव पेठ, पुणे ४११०३० येथे प्रसिद्ध केले.

जुलै २०२०

यशाची परिक्रमा

MPSC/UPSC परीक्षांसाठी मासिक

PRITHVI
a c a d e m y

अनुक्रम

वृत्त परिक्रमा

क्यूएस वर्ल्ड युनिव्हर्सिटी रँकिंग २०२१	...५
हाँगकाँग आणि चीन	...८

चालू घडामोडी

राजकीय व घटनात्मक	...११
जागतिक घडामोडी	...२१
महाराष्ट्र	...३९
आर्थिक घडामोडी	...४४
सामाजिक घडामोडी	...५४
पर्यावरण	...६५
विज्ञान व तंत्रज्ञान	...७३
संरक्षण व अंतरिक्ष	...७९
पुरस्कार व पुस्तके	...८२
क्रीडा घडामोडी	...८४
दिनविशेष	...८६

समग्र

योजना	...८७
-------	-------

यशोगाथा

विपुल विजय पाटील (डी. वाय. एस. पी.)	...९२
-------------------------------------	-------

विशेष परिक्रमा

प्रादेशिक सहकार्यासाठी 'क्वाड'	...९४
--------------------------------	-------

शेर्पा

दूरदृष्टी	...९८
-----------	-------

दूरदृष्टी

दिसणे आणि आपले अस्तित्व या दोन बाबींमध्ये खूप घनिष्ठ संबंध आहे. उघड्या डोळ्यांनी पाहणे, डोळसपणे पाहणे, डोळेझाक करणे यांसारखे शब्दप्रयोग वारंवार केले जातात. हे केवळ शब्दप्रयोग नाहीत तर त्यांच्या पाठीमागे गर्भितपणे अर्थ लपलेला आहे. दिसणे आणि दृष्टी हे दोन शब्द बऱ्याचवेळा समान अर्थाने उपयोगात आणले जातात. परंतु त्यांचा सखोल अर्थ मात्र वेगवेगळा आहे.

दिसणे ही एक नैसर्गिक जैविक प्रक्रिया आहे. डोळे उघडे असताना आजूबाजूला असणाऱ्या ज्या गोष्टींची प्रतिमा डोळ्यांत उमटते तिचा दिसण्याशी संबंध आहे. पण जे दिसते ते सर्व आपण पाहतो का? हा महत्त्वाचा प्रश्न आहे. तसा हा प्रश्न साधासरळ वाटतो. पण त्याच्यावर सखोल विचार केला तर मात्र आपण अचंबित होतो. आपल्या घरापासून कामाच्या जागेपर्यंत जाताना व येताना आपल्याला असंख्य गोष्टी दिसतात. पण दिसणाऱ्या सर्वच गोष्टी आपल्या पाहण्यात येतात का? त्यापैकी किती गोष्टींकडे आपण खरेच पाहतो?

दिसणे ही एक जैविक प्रक्रिया आहे तर पाहणे ही जैविक प्रक्रियेबरोबरच एक मानसिक प्रक्रियादेखील आहे. डोळ्यांनी जे दिसते त्याच्या पलीकडचे पाहण्याची ताकद मनामध्ये असते. त्यामुळेच डोळ्यांसोबतच मनाच्या चक्षूंनी ज्या गोष्टी बघितल्या जातात त्यांच्याकडे खऱ्या अर्थाने आपण पाहतो. उर्वरित जे जे दिसते तो केवळ चित्रांचा खेळ ठरतो. जी चित्रे मनःपटलावर उमटतात तीच आपल्या दृष्टीस पडतात. ही दृष्टी त्या क्षणापुरती मर्यादित असत नाही. काळाच्या पलीकडे पाहण्यासाठी ही दृष्टी विकसित करावी लागते.

आपल्या डोळ्यांवर जर पट्टी बांधली तर समोरचे काहीच दिसत नाही. अशावेळी आपण प्रचंड अस्वस्थ होतो. प्रकाशाचा अभाव म्हणजेच अंधार असेल तरीदेखील आपल्याला समोरचे नीट दिसत नाही. अशावेळी देखील आपली अस्वस्थता वाढत जाते. आपल्याला जे दिसत नाही ते दिसावे यासाठी आपली धडपड सुरू होते. मग डोळ्यावरची पट्टी काढून टाकायचा प्रयत्न सुरू होतो. अंधार दूर करण्यासाठी प्रकाशाची योजना केली जाते. ही धडपड कशासाठी? तर आपल्याला आपल्या समोरचे आणि आजूबाजूचे दिसावे यासाठी.

डोळ्यांनी सगळे नीट दिसत असून देखील माणसांत आंधळेपणा आढळून येतो. हे जैविक अंधत्व नाही. ते अंतरंगातील अंधत्व आहे. मला दिसायला हवे या विचारातून जसे प्रयत्न केले जातात तसेच दूरचेही दिसायला हवे यासाठी देखील प्रयत्न व्हायला हवेत. केवळ डोळे उघडे ठेवून दूरचे दिसू शकत नाही. डोळे बंद आहेत म्हणून दूरचे दिसणार नाही असेही नाही. मुळात दूरचे दिसण्यासाठी डोळ्यांपेक्षा दृष्टीचीच नितांत गरज आहे. ही दूरदृष्टी विकसित करणे हा यशाचा मार्गातील अत्यंत महत्त्वाचा टप्पा आहे. त्यासाठी खऱ्या अर्थाने डोळस व्हा.